

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/64/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2521200265
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2521200265.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v spore žalobkyne: X. X., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Z. XXXX/XX, B., zastúpená splnomocnencom: JUDr. Dalibor Kuciaň, advokát, so sídlom Žilinská cesta 130, Piešťany, proti žalovanej: Nemocnica Alexandra Wintera, n. o., so sídlom Winterova 1780/66, Piešťany, IČO: 36 084 221, zastúpenej splnomocnencom: Advokátska kancelária MAJLING & NINČÁK, s. r. o., so sídlom Palárikova 14, Bratislava, IČO: 35 960 728, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 4. júna 2021, č.k. 22C/7/2021-62, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., III., IV. a V. **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalobkyňa má proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalovanej uložil zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v sume 19.000 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.). O nároku na náhradu trov konania strán rozhodol tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal (výrok III.). Ďalej súd napadnutým rozsudkom priznal štátu proti žalobkyni nárok na náhradu výdavkov spojených s dokazovaním v rozsahu 68,07% (výrok IV.) a proti žalovanej nárok na náhradu výdavkov spojených s dokazovaním v rozsahu 31,93% (výrok V.).

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. v znení účinnom v rozhodnom období (február 2007 až marec 2007), čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 15, § 16, § 415, § 420 ods. 1 až 3, § 441, § 447b a § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“), keď rešpektujúc právny názor odvolacieho súdu vyjadrený v zrušujúcom uznesení sp. zn. 10Co/26/2016 zo dňa 31.1.2017, ktorým bol viazaný, ako aj opätovným vykonaním dokazovania po zrušení veci odvolacím súdom a po zrušení neskôr vydaného rozsudku pre zmeškanie žalovanej, mal konajúci súd prvej inštancie za preukázané, že v období hospitalizácie N. X. od 23.2.2007 do 26.2.2007, nebola zvolená diagnostická a terapeutická metóda u neho aplikovaná včas a v správnej intenzite. Už z neurologického vyšetrenia dňa 23.2.2007 malo vyplynúť podozrenie na možnú neuroinfekciu, avšak až dňa 26.2.2007 bola stanovená správna diagnóza encefalitídy a správne zahájená adekvátna antivírusová liečba neuroinfekcie v správnej intenzite. Postup žalovanej v období od 23.2.2007 do 26.2.2007, s prihliadnutím na závažný stav pacienta, nesporne kvalifikovaný ako postup non lege artis, nemožno vyhodnotiť ako trojdňové „omeškanie“ s vykonaním vyšetrovacieho zdravotníckeho úkonu, ale ako porušenie povinnosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti poskytnúť ju správne, a preto postupom žalovanej v uvedenej dobe nebol naplnený cieľ podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z., ktorým je uzdravenie osoby alebo zlepšenie jej stavu, pri zohľadnení súčasných poznatkov

lekárskej vedy. Nedošlo tak k včasnému zisteniu choroby a účinnej liečbe smerujúcich na záchranu života. Včasná a účinná liečba bola v danom prípade mimoriadne dôležitá a rozhodujúca, pretože podľa znaleckého posudku u neliečených pacientov je úmrtnosť 70 - 80% a u liečených pacientov len od 20 do 30%. Táto jedinečná šanca, ktorú vylúčiť nemožno, mohla a mala byť otcovi žalobkyne zo strany žalovanej poskytnutá (práve v tom spočíva opodstatnenosť existencie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a naplnenie ústavou garantovaného práva občana na zdravotnú starostlivosť). Záver znaleckého posudku o tom, že matematicky nie je možné vyjadriť obmedzenie šancí na iný priaznivejší priebeh vývoja klinického stavu otca žalobkyne, ak by nedošlo k postupu non lege artis, je bez právneho významu (prognóza quad vitam, t. j. z hľadiska prežitia), pretože po žalovanej (v rukách ktorej je život pacienta, ktorý má zachrániť) je spravodlivé požadovať, že bude pri liečbe postupovať lege artis, čím si splní aspoň základnú povinnosť predchádzať škodám na živote a zdraví, pretože za jej porušenie nutne musí niesť zodpovednosť, pokiaľ medicínsky následok správneho postupu mohol mať vplyv na vývoj poruchy zdravia (ktorá skutočnosť bola v danom prípade znaleckým dokazovaním preukázaná). Otázka, či žalovaná porušila v rámci liečebnopreventívnej starostlivosti o pacienta určitú konkrétnu právnu povinnosť alebo nie, je otázkou právneho posúdenia veci, zodpovedanie ktorej patrí súdu, a nie znalcovi (porov. uznesenie NSSR sp. zn. 6Cdo/168/2010 zo dňa 9.11.2011.). V danom prípade má veľký význam aj zistenie, že včasným stanovením správnej diagnózy mohla žalovaná prispieť k predĺženiu života N. X.. Vo veciach týkajúcich sa poskytovania zdravotnej starostlivosti totiž nie je možné mať istotu na 100% o možnom vyliečení alebo nevyliečení pacienta, či odvrátení možných trvalých následkov, či dokonca smrti. Súd nevykonával dokazovanie ďalšími svedkami, ani inými súdnymi znalcami, pretože to nepovažoval za potrebné pre zistenie skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie vo veci samej. Znalecký posudok podaný znaleckou organizáciou považoval konajúci súd za dostatočný, keďže obsahoval odpovede na otázky, na základe ktorých konajúci súd zistil skutkový stav v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie vo veci samej. Rovnako nebolo hospodárne vykonanie dokazovania zisťovaním, či otec žalobkyne odvádzal povinné odvody do Sociálnej poisťovne, ktorý dôkaz navrhla vykonať žalovaná. Taktiež neúčelné a nehospodárne by bolo vykonanie dokazovania za účelom zistenia, či a v akej výške odvádzal odvody zomrelý otec žalobkyne počas svojho života v čase, keď si privyrábal brigádami, vrátane brigád v Taliansku, počas doby, kedy poberal čiastočný invalidný dôchodok. Porušenie prevenčnej povinnosti (podľa § 415 OZ) znamená súčasne porušenie právnej povinnosti v zmysle § 420 OZ, je teda jedným zo základných predpokladov i všeobecnej zodpovednosti za škodu. Žalovaná predstavuje poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, konkrétne nemocnicu, miesto, kde pacienti prichádzajú s dôverou (vrátane dôvery ich rodinných príslušníkov), že im bude poskytnutá adekvátna lekárska starostlivosť, že lekári sú dostatočne kvalifikovaní (a ich prístup k pacientom je nielen profesionálny, ale aj hlboko ľudský) a postupujú v súlade s lekárskou etikou (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22.12.2015). Ustanovenie § 4 ods. 3, druhej vety zákona č. 576/2004 Z. z. definuje správne poskytnutie zdravotnej starostlivosti tak, že sa vykonávajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby, s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy. Podľa záverov znaleckého posudku v období hospitalizácie otca žalobkyne od 23.2.2007 do 26.2.2007 nebola zvolená diagnostická a terapeutická metóda u neho aplikovaná včas a v správnej intenzite. Už z neurologického vyšetrenia dňa 23. februára 2007 malo vyplynúť podozrenie na možnú neuroinfekciu, avšak až dňa 26. februára 2007 bola stanovená správna diagnóza encefalitídy a správne zahájená adekvátna antivírusová liečba neuroinfekcie v správnej intenzite. Pre vznik zodpovednosti za protiprávne konanie, vrátane príčinnej súvislosti, je podľa § 415 OZ rozhodujúce, že včasná a účinná diagnostika a následný ďalší postup v liečbe boli spôsobilé (mohli) zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na zdraví a živote otca žalobkyne, k čomu nedošlo, pretože zdravotný stav otca žalobkyne bol zaťažený nesprávne poskytnutou zdravotnou starostlivosťou žalovaného a neeliminované riziko sa naplnilo úmrtím pacienta. Podľa § 415 OZ je každý povinný zachovávať vždy taký stupeň pozornosti, ktorý vzhľadom ku konkrétnej časovej a miestnej situácii možno po ňom požadovať, a ktorý je spôsobilý zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na živote (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo 618/2001). Preto nevykonaním včasnej lumbálnej punkcie (t. j. neposkytnutím zdravotnej starostlivosti žalovanou správne) nedošlo k zamedzeniu rizika úmrtia (škody na živote) otca žalobkyne, ktorý zomrel, čím boli naplnené všetky atribúty zodpovednostného vzťahu, vrátane príčinnej súvislosti. Zodpovednosť nemocnice ako zdravotníckeho zariadenia za neoprávnený zásah do ochrany osobnosti je daná analogicky podľa § 420 ods. 2 OZ, keďže na poskytovanie zdravotnej starostlivosti použila svojho zamestnanca, príp. zamestnancov - lekárov a zdravotný personál. V danom prípade je nepodstatné, či postup pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti non lege artis bol žalovanou zavinený úmyselne alebo z neobstaranosti (porov. rozsudok Okresného súdu Senica sp. zn. 3C/174/2009 zo dňa 16.11.2011).

Poskytovanie zdravotnej starostlivosti má byť tiež adekvátne individuálnym okolnostiam prípadu, čo v danom prípade znamenalo prihliadať na vek otca žalovanej, jeho komplexný zdravotný stav a dovtedajšie diagnózy, progresiu neurologických príznakov i zhoršujúce sa životné funkcie (došlo k prekladu pacienta z interného oddelenie na oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny). Ak u takéhoto pacienta malo vyplynúť podozrenie na neuroinfekciu už dňa 23.2.2007 (bod 3 znaleckého posudku) a za účelom ďalšej diferenciálnej diagnostiky mala byť vykonaná lumbálna punkcia, k čomu došlo až 26.2.2007, ide o neakceptovateľnú dĺžku postupu non lege artis, z hľadiska záchrany života a predídienia úmrtia otca žalobkyne. Ústava Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) v čl. 40 garantuje každej fyzickej osoby právo na ochranu zdravia, a preto zásah do ústavou chránenej hodnoty sa prirodzene musí spájať s náležitou ústavne garantovanou ochranou tejto hodnoty. Neoprávnený zásah do práva na ochranu zdravia, nekonaním lege artis, predstavuje fatálne zlyhanie, ktoré je v rozpore s poslaním subjektu, ktorého podstatou činnosti je vyliečenie z choroby, záchrana života a zabránenie vzniku zdravotných komplikácií (§ 3 ods. 4 písm. a/, b/, c/, d/ zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Vzhľadom k tomu, že medicínsky následok postupu non lege artis mohol byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia pacienta, nemohla byť vylúčená zodpovednosť žalovanej ako zdravotníckeho zariadenia (skutočnosť, že následok postupu nemusel byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia, nepredstavuje vylúčenie zodpovednosti za nesprávny medicínsky postup). Postmortálna ochrana osobnosti je ochrana osobnosti mŕtvej fyzickej osoby uplatňovaná osobami stanovenými v § 15 OZ, a to najmä z dôvodu jej pamiatky, významu a posmrtných záujmov zosnulej fyzickej osoby. Od uvedeného je treba odlišiť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku neoprávneného zásahu do osobnosti žalobkyne (ako čiastkového osobnostného práva, a to práva na súkromný a rodinný život). Smrť blízkej osoby môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplnenie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť, či vážnosť v spoločnosti (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/04 zo 4. mája 2005). Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby tak bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. V situácii, keď došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov chránených ustanovením § 11 OZ, ktorého súčasťou je aj rodinný život, keď z objektívneho hľadiska je strata jedného z členov tohto spoločenstva neodčiniteľnou ujmom, ktorá postihuje všetkých ostatných členov rodiny, potom je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 OZ, primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu (porov. rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo 2951/2004 zo dňa 15.7.2005). Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti je závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pri stanovení výšky čiastky relatívnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14). Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadostučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie a na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška relatívnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu, tak ako to vyplýva z rozsiahlej judikatúry súdov v oblasti ochrany osobnosti. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov objektívnym kritériom posúdenia dôvodnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zistenie, či by za konkrétnej situácie, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na jej intenzitu, rozsah a trvanie ako závažnú pociťoval každý nachádzajúci sa na mieste a v postavení postihnutej fyzickej osoby (porov. uznesenie ÚS SR č.k. III. ÚS 154/2011-15 zo dňa 13.4.2011). Osobnosť fyzickej osoby tvoria mnohé zložky, z ktorých v žiadnom prípade nemožno vylúčiť zložku zdravia fyzickej osoby, keďže táto zložka je výslovne uvedená v ust. § 11 OZ. Je potom nepochybné, že nároky uplatnené podľa ustanovenia § 13 OZ nemožno zmiešavať s nárokmi na náhradu škody podľa ustanovenia § 16 a § 444 OZ (porov. rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo/2485/2004 zo dňa 15.7.2004). Občiansky zákonník umožňuje v ustanovení § 13 ods. 1 postihnutej fyzickej osobe domáhať sa proti subjektu zásahu najmä, aby sa upustilo od neoprávneného zásahu do práva na ochranu jej osobnosti, a aby sa odstránili následky zásahu, keď zákon len príkladmo vymedzuje konkrétne právne prostriedky ochrany práv fyzických osôb spojených s ich osobnosťou a uvedených v ustanovení § 11 a § 12 Občianskeho zákonníka, a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie,

ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia. Svojou povahou nejde o prostriedok represívny, ani reparačný, ale o špeciálny prostriedok ochrany osobnosti so satisfakčnou povahou, ktorá sa bezprostredne nepremieta do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, preto ju nemožno vyjadriť a vyčísliť v peniazoch. V prípade, ak by sa nezdalo toto zadostučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 (novela Občianskeho zákonníka č. 87/1990 Zb. s činnosťou od 27.3.1990) priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu. Následne aké zadostučinenie v peniazoch (po splnení zákonom predpokladaných podmienok) sa bude javiť primeraným, bude závisieť na posúdení súdu (§ 13 ods. 3 OZ). To neznamena, že neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby nemôže dôjsť aj ku vzniku majetkovej (hmotnej, materiálnej) ujmy - škody. Táto sa ale podľa výslovnej úpravy § 16 OZ riadi, čo do podmienok vzniku, spôsobu a rozsahu náhrady škody všeobecnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo 93/2008 zo dňa 30.3.2010). Občiansky zákonník však zabezpečuje občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby i po jej smrti (tzv. postmortálna ochrana). Podľa výslovnej úpravy § 15 OZ vzniká smrťou fyzickej osoby určitým (taxatívne) vymedzeným osobám, ktoré neboli samy neoprávneným zásahom postihnuté, zo zákona (ex lege) zvláštne subjektívne občianske právo určené k uplatneniu ochrany osobnosti zomrelej fyzickej osoby. Ide pritom o celkom zvláštnu zákonom predvídateľnú situáciu, keď nie je podstatné, či sú uvedené fyzické osoby súčasne dedičmi po zomrelej fyzickej osobe (nejde o dedičské nástupníctvo). Právo podľa § 15 ods. 1 OZ je pôvodným (originálnym) právom na občianskoprávnu ochranu osobnosti zomrelej fyzickej osoby. Preto u osôb tu uvedených nejde o nejaký druh právneho nástupníctva do práva po zomrelej fyzickej osobe, ale o vznik zvláštneho, pôvodného (originálneho) osobnostného práva. Zo znenia uvedeného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že osoby v ňom uvedené uplatňujú ochranu osobnosti zomrelej fyzickej osoby (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo 93/2008 zo dňa 30.3.2010). Úlohou inštitútu postmortálnej ochrany osobnosti je, aby fyzická osoba mala zabezpečenú účinnú ochranu osobnosti nielen po celú dobu svojho života, ale aj po jej smrti. Táto zákonná úprava zabezpečuje možnosť ochrany pred neoprávnenými zásahmi znevažujúcimi pamiatku (pietu) zomrelej fyzickej osoby aj v čase, kedy fyzická osoba ako subjekt osobnosti už nie je nažive (.....). Ide tu o zvláštne právne nástupníctvo (sukcesiu), na základe ktorého patrí ex lege určitým osobám pôvodné (originárne) subjektívne právo k uplatneniu ochrany osobnosti iného - zomrelej fyzickej osoby. Pre vznik tohto subjektívneho práva osobám uvedeným v § 15 OZ nie je podstatné, či sa neoprávnený zásah do osobnosti zomrelej fyzickej osoby stal ešte za jej života alebo až po jej smrti. Hmotnoprávnym predpokladom, za splnenia ktorého osoby uvedené v § 15 OZ môžu s úspechom toto právo uplatniť, je smrť fyzickej osoby. Predmetom tohto subjektívneho práva sú napriek smrti fyzickej osoby naďalej pretrvávajúce hodnoty, a to pamiatka zomrelého, celková pieta k nemu a spomienka na neho, teda posmrtné záujmy fyzickej osoby (pozri Karel Knap, Jiří Švestka a kolektív, „Ochrana osobnosti podle občanského práva“ Linde, Praha, a. s., str. 81 a nasl.). Podstatou a zmyslom postmortálnej ochrany osobnosti teda je umožniť po smrti fyzickej osoby uplatniť jej najbližším príbuzným právo na ochranu jej osobnosti, a tak čeliť neoprávneným zásahom, ktoré znevažujú (zneuctujú) pamiatku, pietu a spomienku zomrelej fyzickej osoby. Takýmito zásahmi sú neoprávnené zásahy do cti, dôstojnosti zomrelej fyzickej osoby, do jej povesti a mena, do telesných pozostatkov zomrelého, ak ich možno identifikovať a pod. Treba zdôrazniť, že zvláštne subjektívne právo osôb vymedzených v § 15 OZ na uplatnenie ochrany osobnosti zomrelého nie je, čo do obsahu a rozsahu, zhodné s vlastným osobnostným právom zomrelej fyzickej osoby (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 6Cdo/92/2015 zo dňa 22.2.2017). Najvyšší súd SR v rozhodnutí z 13.10.2011 sp. zn. 3Cdo 84/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 38, ročník 2012 (R 38/2012) síce vyslovil názor, že nie je vylúčené, že určitý zásah, ku ktorému došlo po smrti fyzickej osoby, je neoprávneným zásahom nielen do osobnosti zomrelého (napríklad jeho občianskej cti a dôstojnosti), ale zároveň aj do osobnosti pozostalých (napríklad do ich práva na súkromie, zachovanie úctivej pamiatky na zomrelého), a že podľa individuálnych okolností, za ktorých došlo k takémuto zásahu, prichádza preto do úvahy tak možnosť tzv. postmortálnej ochrany osobnosti zomrelého v zmysle ustanovenia § 15 OZ, ako aj možnosť ochrany osobnosti pozostalej osoby v zmysle § 11 až 13 OZ. V tejto veci ale nevyslovil názor, že žalobcovia môžu súčasne uplatniť tzv. postmortálnu ochranu osobnosti zomrelého podľa § 15 OZ a zároveň aj ochranu svojej osobnosti podľa § 11 až 13 OZ, t. j. uplatniť obidva nároky kumulatívne, ale práve naopak uviedol, že žalobcovia majú právo zvoliť si jednu z týchto možností, a že v danom prípade si zvolili druhú z nich (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 6Cdo/92/2015 zo dňa 22.2.2017). Právo na ochranu života ako súčasť jednotného (subjektívneho) osobnostného práva, neoddeliteľne spojeného s osobnosťou fyzickej osoby, zaniklo jeho smrťou, ktorý zánik je totožný s okamihom zásahu. Napriek

tomu, že išlo o zásah jednoznačne neoprávnený a protiprávny, jeho okamihom - smrťou zaniklo právo tejto, konkrétnej fyzickej osoby postihnutej zásahom, domáhať sa ochrany v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka proti subjektu zásahu - žalovanému, ktoré ako nemajetkové právo netvorí súčasť dedičstva a neprechádza na osoby uvedené v § 15 Občianskeho zákonníka. Na dedičov ani na osoby uvedené v § 15 Občianskeho zákonníka nemohlo prejsť preto ani právo na nemajetkovú ujmu v peniazoch, ktoré pre svoju osobnú povahu bolo viazané výlučne na dotknutú fyzickú osobu a okamihom zásahu - smrťou zaniklo. Preto poskytnutím nemajetkovej ujmy v peniazoch niekomu inému by stratilo nielen svoju satisfakčnú funkciu, ktorým má byť zmiernenie nemajetkovej ujmy zomrelej fyzickej osoby, ale vzhľadom na totožnosť zásahu s následkom, by nadobudlo výlučne majetkový charakter (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo 93/2008 zo dňa 30.3.2010). Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahrňujúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a preto rešpektovanie súkromného, a teda aj rodinného, života musí obsahovať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými osobnosťami, aby bolo možné, okrem iného, tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom ku vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplňovanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti (porov. nález ÚS ČR sp. zn. PL ÚS 16/04 zo dňa 4.5.2005). Strata blízkej osoby je pre väčšinu ľudí tou najväčšou stratou, s ktorou sa môžu vo svojom živote stretnúť (nález ÚS ČR sp. zn. I.ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015). Preto šokujúca smrť maloletej dcéry žalobcov predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, v prípade ktorej je morálna satisfakcia z hľadiska zadosťučinenia nepostačujúca. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sú 1.) závažnosť vzniknutej ujmy, 2.) ako aj okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V dôsledku neoprávneného zásahu, ktorý bol spôsobený nezodpovedným správaním žalovaného v 1. rade pri prevádzke motorového vozidla, došlo v danom prípade k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu žalobcov so zomrelou maloletou dcérou. Pri posudzovaní miery závažnosti zásahu do osobnostných práv žalobcov súd sa musel zaoberať kritériami, akými sú kvalita vzájomného vzťahu, otázka hmotnej závislosti pozostalého po usmrtenej osobe, miera, do akej psychická bolesť zo straty blízkeho človeka prerastá až do duševného ochorenia, spôsob obmedzenia bežných aktivít pozostalých v pracovnom, v súkromnom a v spoločenskom živote, ďalej či žalobcami prežívaná strata dieťaťa a jeho rodičmi je závažnejšia než obvyklá pri takomto zásahu, či sa rodičia podrobili aj osobitnej liečbe. V danom prípade vykonaným dokazovaním bol dostatočne preukázaný protiprávny (neoprávnený) zásah žalovanej, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, vrátane príčinnej súvislosti, objektívne spôsobilého ohroziť alebo narušiť osobnosť fyzickej osoby. Žalobkyňa sa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy titulom zásahu do osobnosti - práva na život - neb. N. X., v rámci tzv. postmortálnej ochrany, a zároveň podľa § 11, §13 OZ titulom neoprávneného zásahu do jej osobnostných práv, konkrétne do jej práva na súkromný a rodinný život. Prvoinštančný súd zdôraznil, že obsah práva žalobkyne podľa § 15 OZ nie je totožný s obsahom práva zomrelého N. X., ktorému bolo zasiahnuté (žalovanou) do jeho osobnostného práva, a to do práva na život, pretože do obsahu práva týchto osôb nepatrí právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Inak povedané, smrťou poškodeného N. X. právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do jeho osobnosti, a to do jeho práva na život, okamihom jeho smrti zaniklo. V tejto súvislosti poukázal konajúci súd na rozhodovaciu prax uvedenú odsekoch 74. až 77. odôvodnenia. Žaloba je preto v časti tohto žalobného nároku žalobkyne nedôvodná. Do zásahu osobnosti nebohého N. X. nepochybne došlo, avšak táto skutočnosť sama osobe nie je dôvodom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobkyne, keďže vo vzťahu k nebohému N. X. už tento druh satisfakcie nemôže plniť svoj účel. Nečakaným, šokujúcim úmrtím najbližšieho rodinného príslušníka žalobkyne, ktorým bol jej otec, nepochybne došlo k zásahu do súkromného a rodinného života jeho najbližších rodinných príbuzných. Nakoľko absolútne a nezvratný následok neoprávneného zásahu, ktorým je smrť blízkeho človeka, je nenapraviteľný a nezvratný, vzhľadom na okolnosti prípadu, na skutočnosť, že N. X. by mohol, pri včasnej a správnej diagnostike s veľkou pravdepodobnosťou (70% až 80%) ešte žiť, súd považoval základ nároku na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyne za dôvodný. Psychická bolesť zo straty blízkeho človeka, ktorá je vnímaná ako neznesiteľná fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého a prerastajúca až do duševného ochorenia, je u žalobkyne nepochybná. Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, nastala aj zmena v osobnosti žalobkyne, ktorú smrť jej otca zasiahol do takej výraznej miery, že dodnes je slobodná, vo veku 42 rokov. V minulosti mala niekoľkoročného priateľa, s ktorým sa rozišla asi pol roka pred smrťou otca, a teda nemala dovtedy problém naviazať a udržať niekoľkoročný dlhodobý vzťah s mužom, s ktorým by si vedela založiť rodinu. Rovnako sa dodnes nevydala ani jej staršia sestra W., ktorá má už 44 rokov. Ich

matka sa stala osobou strániacou sa spoločenských, kultúrnych a športových podujatí, ktoré počas života svojho manžela a otca žalobkyne spolu s radosťou vyhľadávali, Žalobkyňa v čase smrti otca bývala v spoločnom byte s rodičmi. Po smrti otca žalobkyne rodina predala chatu v Tatrách, kam často s otcom chodievali na výlety a na lyžovačky, pretože chata im stále pripomína šťastné a veselé spoločné chvíle s ich nebohým otcom do tej miery, že každým vyvolaním týchto spomienok na zážitky na chate sa ich psychická bolesť zväčšila. Žalobkyňa mala k svojmu otcovi veľmi dobrý vzťah, keďže otec sa jej aj setre od malička venoval, učil ich lyžovať. Žalobkyňa dokonca podporoval vo vodnom lyžovaní, chodievali spolu a výlety, do ZOO, na huby. Spoločné lyžovačky v Tatrách trávili obe sestry s otcom, aj keď boli dávno dospelé, keďže takto príjemne spoločne strávené chvíle s otcom vyhľadávali a tešili sa na ne. Otec žalobkyne mal veselú, priateľskú a spoločenskú povahu, bol spoločensky a športovo aktívnym človekom, a o to viac jej teraz otec chýba, keď už nežije. O silnom citovom púte žalobkyne a jej otca nasvedčuje aj skutočnosť, že počas hospitalizácie otca v nemocnici v roku 2007 trávila pri ňom každý deň 1-2 hodiny, rovnako, že s ním a s matkou bývala v spoločnom byte napriek tomu, že mala vtedy už 27 rokov. Keďže žalobkyňa mala s otcom citovo veľmi intenzívny kladný vzťah, celý život ho rešpektovala ako osobnosť, veľmi intenzívne pociťuje teraz jeho stratu, a do dnešného dňa je slobodná v jej veku 42 rokov. Súd prihliadol na okolnosti prípadu, že zo strany žalovanej došlo k nesprávnej diagnostike vzhľadom na zvláštny priebeh ochorenia, pričom správnu diagnózu zistila po 3 dňoch, a nie až po niekoľkých mesiacoch, taktiež prihliadol na percentuálnu pravdepodobnosť prežitia jej otca (70% až 80%), a preto za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy titulom neoprávneného zásahu do ochrany osobnosti žalobkyne, konkrétne do jej práva na súkromný a rodinný život, považoval sumu 19.000 eur (I. výrok). V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol (II. výrok), pričom zamietnutý bol aj celý žalobný nárok o náhradu nemajetkovej ujmy do osobnosti zomrelého otca žalobkyne v rámci tzv. postmortálnej ochrany, ktorú si uplatnila žalobkyňa v sume 40.500 eur, nakoľko náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako súčasť postmortálnej ochrany osobnosti je vo všeobecnosti nedôvodná, keďže právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do osobnosti N. X., a to do jeho práva na život, okamihom jeho smrti zaniklo (viac v odsekoch 74. až 77. odôvodnenia). Ďalším dôvodom zamietnutia žalobného nároku o postmortálnu ochranu osobnosti je tá skutočnosť, že žalobcovia si nemôžu uplatniť kumulatívne tzv. postmortálnu ochranu osobnosti zomrelého podľa § 15 OZ a zároveň aj ochranu svojej osobnosti podľa § 11 až 13 OZ, t. j. uplatniť obidva nároky kumulatívne, ale práve naopak majú právo zvoliť si jednu z týchto možností, a že v danom prípade si zvolili druhú z nich (R 38/2012; viac v odseku 77. odôvodnenia). Na margo procesnej obrany žalovanej, že poskytnutie zdravotnej starostlivosti non lege artis nebolo v jej prípade úmyselné, súd poznamenáva, že základ nároku pre priznanie nemajetkovej ujmy titulom ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ nezávisí od zavinenia vzniku protiprávneho zásahu. Druh zavinenia (nedbanlivosť, úmysel), prípadne neexistencie zavinenia pôvodcu neoprávneného zásahu môže mať vplyv „iba“ na stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Námietskou žalujúcej strany týkajúcej sa objektivity svedeckej výpovede MUDr. N. sa súd nezaoberal, keďže jej svedecká výpoveď nemala žiadny výrazný vplyv pre zistenie skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie vo veci samej. Súd uviedol, že aj bez tejto svedeckej výpovede by dospel k rovnakým rozhodným skutkovým zisteniam a k rovnakému rozhodnutiu vo veci samej. Ďalšie argumenty strán sporu konajúci súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu strán sporu, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie veci a zachádzajúcu do zbytočných podrobností, konajúci súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou, ako napríklad, či zosnulý otec žalobkyne bol alebo nebol alkoholik, či Mgr. W. X., bývalá riaditeľka žalovanej, bola alebo nebola skutočnou riaditeľkou žalovanej, ktorá skutočnosť je predmetom sporu vedeného Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. 8Cpr/4/2013. Rovnako nerozhodné bolo skúmanie likvidačného charakteru žalovanej sumy na majetkovú sféru žalovanej, čo opakovane žalovaná zdôrazňovala, keďže náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch určená súdnym rozhodnutím nie je závislá od posúdenia, či má, alebo nemá likvidačný charakter na pôvodcu zásahu do osobnostnej sféry dotknutej fyzickej osoby. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 a § 257 CSP, keď vychádzal z toho, že predmetom sporu boli dva nároky ochrany osobnosti, a to nárok na postmortálnu ochranu osobnosti, ktorý bol v celosti zamietnutý ako nedôvodný, ako aj nárok o ochranu osobnosti žalobkyne, ktorému súd vyhovel v časti o zaplatenie sumy 19.000 eur. Oba žalobné nároky boli spojené

s náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch. Na účely rozhodovania o nároku na náhradu trov konania vychádzal súd zo skutočnosti, že žalobný nárok o ochranu osobnosti žalobkyne, ktorý bol dôvodný, avšak presné stanovenie výšky plnenia náhrady nemajetkovej ujmy bolo závislé od úvahy súdu, v súlade s princípom spravodlivosti bolo (čl. 2 CSP), aby až súdom prisúdená výška plnenia vo výroku I. bola považovaná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania v časti nároku o ochranu osobnosti žalobkyne, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby tohto žalobného nároku v prípade, že strana je zastúpená advokátom, keďže až vtedy je známa hodnota sporu (porov. rozhodnutia NSSR zo dňa 30.1.2007 sp. zn. 2Mcdo 3/2006). V časti nároku o postmortálnu ochranu osobnosti bola žalobkyňa neúspešná z dôvodu skutkovej a právnej nepôvodnosti tohto žalobného nároku, na účely určenia pomeru úspechu strán sporu, súd mal za to, že hodnota sporu v časti ochrany osobnosti bola 19.000 eur. Žalobkyňa bola v tomto spore úspešná v časti o zaplatenie sumy 19.000 eur, a súd mal za to, že v časti prvého žalobného nároku, bola na účely trov konania, plne úspešná. V časti druhého žalobného nároku bola neúspešná, teda v časti o zaplatenie sumy 40.500 eur. Napriek tomu, že žalobkyňa sa žalobou reálne domáhala zaplatenia sumy 67.500 eur, na účely určenia pomeru úspechu strán sporu vychádzal súd z hodnoty sporu vypočítanej ako súčet sumy priznanej náhrady nemajetkovej ujmy titulom ochrany osobnosti žalobkyne vo výške 19.000 eur a žalovanej sumy nároku na náhradu nemajetkovej ujmy titulom postmortálnej ochrany osobnosti vo výške 40.500 eur, a teda hodnota sporu na účely trov konania spolu 59.500 eur, čomu zodpovedá úspech žalobkyne v rozsahu 31,93% a úspech žalovanej v rozsahu 68,07%, a podľa § 255 ods. 2 CSP by súd mal náhradu trov konania pomerne rozdeliť, a priznať žalovanej nárok na náhradu trov konania vypočítaný ako rozdiel medzi pomerom úspechu žalovanej a pomerom úspechu žalobkyne v zodpovedajúcom rozsahu 36,14%. Nakoľko súd zistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP, ktoré videl súd v charaktere daného sporu, keď išlo o protiprávne konanie žalovanej s následkom smrti, a rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, a záviselo by aj v prípade druhého žalobného nároku, ak by bol dôvodný, priznanie náhrady trov konania žalovanej proti žalobkyňi by bolo nespravodlivé, preto súd žalovanej, ktorá mala vo veci vyšší úspech než žalobkyňa, náhradu trov konania výnimočne nepriznal (III. výrok; porov. rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 23Co/168/2019-459 zo dňa 29.9.2020 vo veci toho istého protiprávneho konania vo vzťahu k neb. N. X.). O nároku na náhradu trov konania štátu súd rozhodol podľa § 255 CSP a čl. 4 ods. 1 a 2 CSP, keď v tomto konaní súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou z odboru zdravotníctvo a farmácia, z odvetvia neurológia a infektológia za účelom vykonania odborných šetrení a vypracovania znaleckého posudku pre posúdenie otázky adekvátnosti poskytnutia zdravotnej starostlivosti nebohému N. X.. Uznesením č. k. 14C/100/2013-189 zo dňa 12.6.2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 4.7.2015, priznal súd znaleckej organizácii znalečné v sume 1.415,52 eur, ktoré bolo hradené z finančných prostriedkov štátu. Keďže štátu vznikli v tomto spore trovy spojené s vykonaním znaleckého dokazovania, zodpovedajúce sume zaplateného znalečného, vychádzajúc z čl. 4 ods. 2 a § 259 CSP súd priznal štátu nárok na náhradu výdavkov, ktoré mu vznikli vyplatením znalečného. O nároku rozhodol podľa výsledku sporu, pričom pomer úspechu vypočítal podľa § 255 ods. 2 sčasti modifikovaného použitím princípu spravodlivosti (čl. 2 CSP) v tomto spore, ktorý vypočítal spôsobom uvedeným v odseku 94. odôvodnenia, a priznal štátu nárok na náhradu výdavkov podľa pomeru výsledku sporu proti žalobkyňi v rozsahu 68,07% a proti žalovanej v rozsahu 31,93% tak, ako je uvedené vo výrokoch IV. a V. rozsudku. Nakoľko súdom zistený dôvod hodný osobitného zreteľa nebol zistený na stranách sporu, ale bol daný charakterom sporu, takto zistený dôvod hodný osobitného zreteľa aplikoval súd iba na rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania vo vzťahu medzi stranami sporu, nie však vo vzťahu k štátu, ktorému vznikli výdavky spojené s dokazovaním v tomto spore. Aplikácia ust. § 257 CSP na nárok štátu na náhradu trov konania by predstavovala veľmi nespravodlivý zásah do jeho práv ako subjektu, ktorý iba zaplatil znalečné v spore, ktorého sám nebol stranou.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti výrokov I., III., IV. a V. podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná, ktorá navrhla napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu žalobkyne zamietnuť, alternatívne napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mala za to, že nárok žalobkyne je nedôvodný, pričom danú skutočnosť potvrdzuje aj prvé rozhodnutie v tejto veci, a to rozsudok zo dňa 14.10.2015, ktorým súd žalobu zamietol, pričom s dôvodmi tohto prvého rozhodnutia súdu sa plne stotožnila. Súd prvej inštancie vo svojich rozsudkoch a Krajský súd v Trnave ako súd odvolací vo svojom zrušujúcom uznesení zo dňa 31.1.2017 a ani znalecká organizácia jednoznačne

neskonštatovali, že poskytnutie zdravotnej starostlivosti žalovanou nebohému pánovi X. spôsobilo jeho smrť. Rozhodnutie Krajského súdu v Trnave ako odvolacieho súdu, na ktoré sa súd prvej inštancie odvoláva, definuje príčinnú súvislosť tak, že sa javí iba ako možná na základe znaleckého posudku, ale nie určitá. Z toho dôvodu mala za to, že nemožno iba na základe tejto domnienky založiť danosť príčinnej súvislosti medzi úmrtím a konaním non lege artis pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti v predmetnej veci. V danom prípade nebol vykonaný žiadny zásah do práv pána X., a ani žalobkyne, či úmyselný alebo nedbanlivostný. Nie každé non lege artis poskytnutie zdravotnej starostlivosti zakladá automaticky aj nárok na náhradu škody titulom nemajetkovej ujmy spočívajúcej v neoprávnenom zásahu do života, súkromia, telesnej integrity a dôstojnosti zomrelého a do sféry súkromia citových väzieb poškodených osôb. Vždy je nutné vziať do úvahy predchádzajúcu anamnézu, sled udalostí, liečbu zomrelého pacienta, liečbu u obvodného lekára, možnosti zdravotníckeho zariadenia. Žalovaná v konaní žiadala vykonanie kontrolného znaleckého posudku, alebo minimálne aspoň vykonanie výsluchu znalca MUDr. Ivana Bakoša, ktorý bol určený znaleckou organizáciou na podanie žiadaných vysvetlení alebo doplnení, za účelom jasného a nespochybniteľného vyjadrenia sa, či dané non lege artis poskytnutie zdravotnej starostlivosti jednoznačne zapríčinilo úmrtie, nakoľko už súd prvej inštancie v prvom rozhodnutí vo veci mal pochybnosti, či je alebo nie je daná príčinná súvislosť. Vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie rozhodol o priznaní sumy 19.000 eur pre žalobkyňu, okrem vyššie uvedeného mal vziať do úvahy pri určovaní jej výšky vek, vzťahy v rodine, citové väzby, zdravotný stav a starostlivosť o zdravotný stav zomrelého, likvidačný charakter pre žalovanú a minimálne citovanú konštantnú judikatúru súdov pri určovaní jej výšky. Mala za to, že z vykonaných výsluchov na pojednávaniach jasne vyplynulo, že pán X. sa aktívne, resp. žiadnym spôsobom nestaral o svoj ťažký zdravotný stav vyplývajúci z ťažkého úrazu hlavy v minulosti a žalovaná mala za to, že ani súd, a ani znalec sa danými okolnosťami, ktoré majú podľa žalovanej podstatný vplyv na ťažkú diagnózu a samotné stanovenie diagnózy zomrelého, nevysporiadali, resp. namietané skutočnosti absentujú v odôvodnení rozsudku v kontexte určenia priznanej nemajetkovej ujmy. V tejto súvislosti poukázala na jej vyjadrenie k znaleckému posudku č. 69/2015 zo dňa 13.3.2015 znalca forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz, ktoré bolo zaslané súdu listom zo dňa 13.5.2015. Vzhľadom na závery znaleckej organizácie je nepochybné, že nie je preukázaná príčinná súvislosť konania žalovanej so spôsobenou ujmov, čím nie je naplnený základný predpoklad uplatnenia nároku žalobkyne. Mala za to, že ani na základe vykonaného dokazovania nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou. Pri preukazovaní zodpovednosti za škodu sa jedná o otázku skutkovú a nie právnu, a teda ako vyplýva zo záverov znaleckého posudku č. 69/2015 vôbec nie je zrejmé, či skoršie začatie cieľenej liečby po lege artis vykonanej lumbálnej punkcii by reálne mohlo zvrátiť nepriaznivý vývoj poruchy zdravia N. X., t.j. vôbec nie je možné ani uvažovať a percentuálne zvažovať možnosť záchranu jeho života. Odvolateľka mala za to, že prvoinštančný súd sám svojvoľne rozhodol o zodpovednosti žalovanej, t.j. že dané poskytnutie zdravotnej starostlivosti zapríčinilo úmrtie pána X.. Ak by aj zodpovednosť a príčinná súvislosť boli dané, nesúhlasila s výškou priznanej nemajetkovej ujmy v sume 19.000 eur, ktorá nenapĺňa požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobkyne. V konaní sp. zn. 5C/30/2009, z ktorého bolo vylúčené predmetné konanie, išlo o rovnaký nárok, akurát voči manželke nebohého a sestry žalobkyne. V tomto konaní Krajský súd v Trnave vo svojom rozsudku č.k. 23Co/168/2019-459 zo dňa 29.9.2020 sa podrobne venoval primeranosti a proporcionálite v bode 9. svojho rozhodnutia. Potvrdil, že suma vo výške 18.000 eur pre sestru žalobkyne v tej istej veci bola primeraná a v tomto konaní druhej dcére nebohého bola priznaná vyššia suma vo výške 19.000 eur, pričom súd prvej inštancie dôvody tohto rozdielu nijako nevysvetlil, pričom o oboch nárokoch rozhodovala tá istá sudkyňa. Okrem iného vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa mala len 28,15% úspech v konaní (žalovaná bola suma 67.500 eur), rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsudku v časti nároku na náhradu trov konania je podľa názoru žalovanej jednoznačne postihnuté vadou konania spočívajúcou v nesprávnom právnom posúdení veci. Nesúhlasila s výpočtom percentuálnej úspešnosti strán, ktorý výpočet súd prvej inštancie uviedol v bode 94. napadnutého rozsudku. Rovnako nesúhlasila s názorom súdu prvej inštancie, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa umožňujúce výnimočne nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP. Žalobkyňa si žalobou uplatnila už na začiatku neprimeranú aj z väčšej časti právne nedôvodnú sumu vo výške 67.500 eur, ktorá pozostávala z dvoch častí, jednou bol nárok na tzv. postmortálnu ochranu osobnosti v sume 40.500 eur a druhou časťou bol nárok na ochranu osobnosti žalobkyne v sume 27.000 eur. Žaloba v časti postmortálnej ochrany vo výške 40.500 eur bola nedôvodná vzhľadom na rozhodovaciu prax uvedenú v bodoch 74. až 78. rozsudku. V časti ochrany osobnosti žalobkyne a žalovanej sumy vo výške 27.000 eur bolo potrebné uviesť, že táto suma bola od začiatku neprimeraná a likvidačná pre žalovanú. Neprimeranosť bola daná najmä judikatúrou v obdobných veciach. Žalobkyňa preto musí niesť zodpovednosť za neprimeranosť svojho uplatneného nároku, v opačnom prípade to

môže viesť k situácii, kedy žalobcovia v prípadoch nemajetkovej ujmy budú žiadať naozaj ľubovoľné sumy, vedomí si toho, že v žiadnom prípade nebudú zaviazaní k náhrade trov konania.

4. K odvolaniu žalovanej sa písomne vyjadrila žalobkyňa, ktorá navrhla napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť a priznať jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. V plnom rozsahu súhlasila s vykonaným dokazovaním, so zisteným skutkovým stavom a správnym posúdením veci súdom, ako aj s napadnutým rozsudkom. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku zodpovedal všetky otázky kladené žalovanou počas konania, ako i v jej odvolaní a vysporiadal sa so všetkými pre vec podstatnými skutočnosťami. Poukázala na závery obsiahnuté v uznesení Krajského súdu v Trnave zo dňa 31.7.2017, č.k. 10Co/26/2016-244, ako aj v rozsudku zo dňa 29.9.2020, č.k. 23Co/168/2019-459. Z dôvodu, že ide o rovnaký skutkový a právny základ tak v konaní sp. zn. 5C/30/2009, ako i v konaní sp. zn. 22C/7/2021, bolo potrebné v súlade s princípom právnej istoty rozhodnúť o nároku žalobkyne na zaplatenie nemajetkovej ujmy rovnako.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - strana sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých výrokoch vecne správny.

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 22C/7/2021 je ochrana osobnosti a zaplatenie nemajetkovej ujmy. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalovanej uložil zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v sume 19.000 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.). O nároku na náhradu trov konania strán rozhodol tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal (výrok III.). Ďalej súd napadnutým rozsudkom priznal štátu proti žalobkyni nárok na náhradu výdavkov spojených s dokazovaním v rozsahu 68,07% (výrok IV.) a proti žalovanej nárok na náhradu výdavkov spojených s dokazovaním v rozsahu 31,93% (výrok V.).

7. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., III., IV. a V.

8. Odvolateľka odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností [§ 365 ods. 1 písm. e) CSP], na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP] a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP].

9. Vyhodnotenie potenciálnej relevancie navrhovaného dôkazu, ako aj prípustnosti jeho vykonania, je úlohou a doménou súdu (§ 185 ods. 1 CSP). Súd jednoznačne pochybí, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia, a ktorého vykonanie je prípustné, pretože takýmto postupom sťažuje dôkaznú pozíciu strany sporu, čo môže nespravodlivo rezultovať v neunesení jej dôkazného bremena a neodôvodnenie sa vzdávať od želanej a možnej miery zistenia skutkového stavu. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti, je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ust. § 195 až § 210 CSP. Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP je daný, ak súd prvej inštancie posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

10. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností, vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonával.

Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplynuli alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

11. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie za účelom zistenia skutkového stavu, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedal postupu vyplývajúceho z ust. § 191 CSP, pretože súd zbral do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, prednesov strán sporu vyplynuli, zohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá pravidlám logického myslenia. V odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, teda odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má všetky atribúty vyžadované ust. § 220 ods. 2 CSP a nemožno mu nič vyčítať.

12. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, použil správne právne predpisy a tieto i správne vyložil a na daný skutkový stav správne aplikoval.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

15. Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri ich uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV.ÚS 252/2004).

16. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I.ÚS 50/2004).

17. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo strany vyjadrovať k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana (I.ÚS 97/1997, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003).

18. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotno-právne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku.

19. Preukázanie primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu, a to protiprávneho zásahu do práv fyzickej osoby, si vyžaduje analýzu všetkých relevantných okolností, ktoré sú v kauzálnom vzťahu k spôsobenej ujme. Súd prvej inštancie správne poukázal na ust. § 415 OZ, ktoré ukladá každému povinnosť postupovať tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví a na majetku. Medzi základné zásady občianskeho práva ovládajúce civilnú zodpovednosť patrí aj zásada nikomu neškodiť. Občianskoprávna

prevencia má zásadný význam v súvislosti s úpravou zodpovednosti za škodu, keďže jej cieľom je predchádzať nežiaducim ujmom. Správať sa v rozpore s ust. § 415 OZ znamená chovať sa protiprávne, keďže ide o záväznú právnu povinnosť každého dodržiavať nielen povinnosti uložené právnymi predpismi a povinnosti prevzaté zmluvne, ale i bez konkrétne stanoveného pravidla chovania, teda počínať si natoľko obozretne, aby konaním alebo opomenutím nevznikla škoda. To znamená povinnosť zachovať pri svojom konaní s ohľadom na konkrétne podmienky vždy taký stupeň pozornosti, starostlivosti a ohľaduplnosti, ktorý je, objektívne posudzované, spôsobilý vždy zabrániť vzniku daných škôd. Porušenie prevenčnej povinnosti znamená súčasne porušenie právnej povinnosti v zmysle § 420 OZ, je teda jedným zo základných predpokladov i všeobecnej zodpovednosti za škodu.

20. Žalovaná predstavuje poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, konkrétne nemocnicu, miesto, kde pacienti prichádzajú s dôverou (vrátane dôvery ich rodinných príslušníkov), že im bude poskytnutá adekvátna lekárska starostlivosť, že lekári sú dostatočne kvalifikovaní (a ich prístup k pacientom je nielen profesionálny, ale i hlboko ľudský) a postupujú s lekárskou etikou (porov. nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I.US 2844/14 z 22.12.2015).

21. Podľa záverov znaleckého posudku vykonaného v konaní v období hospitalizácie otca žalobkyne od 23.2.2007 do 26.2.2007 nebola zvolená diagnostická a terapeutická metóda u neho aplikovaná včas a v správnej intenzite. Už z neurologického vyšetrenia dňa 23.2.2007 malo vyplynúť podozrenie na možnú neuroinfekciu, avšak až dňa 26.2.2007 bola stanovená správna diagnóza encefalitídy a správne zahájená adekvátna antivírusová liečba neuroinfekcie v správnej intenzite.

22. S poukazom na uvedené postup žalovanej v období od 23.2.2007 do 26.2.2007 s prihliadnutím na závažný stav pacienta, nesporne kvalifikovaný ako postup non lege artis, nemožno vyhodnotiť ako trojdňové „omeškanie“ s vykonaním vyšetrovacieho zdravotníckeho úkonu, ale ako porušenie povinnosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti poskytnúť ju správne, a preto postupom žalovanej v uvedenom období nebol naplnený cieľ podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, ktorým je uzdravenie osoby alebo zlepšenie jej stavu pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy. Nedošlo tak k včasnému zisteniu choroby a účinnej liečbe smerujúcich k záchrane života. Včasná a účinná liečba bola v danom prípade mimoriadne dôležitá a rozhodujúca, pretože podľa znaleckého posudku u neliečených pacientov je úmrtnosť 70-80% a u liečených pacientov od 20-30%. Táto jedinečná šanca, ktorú vylúčiť nemožno, mohla a mala byť otcovi žalobkyne zo strany žalovanej poskytnutá (práve v tom spočíva opodstatnenosť existencie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a naplnenie ústavou garantovaného práva občana na zdravotnú starostlivosť).

23. Pre vznik zodpovednosti za protiprávne konanie, vrátane príčinnej súvislosti, je podľa § 415 OZ rozhodujúce, že včasná a účinná diagnostika a následný ďalší postup v liečbe, boli spôsobilé (mohli) zabrániť, alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na zdraví a živote otca žalobkyne, k čomu nedošlo, pretože zdravotný stav otca žalobkyne bol zaťažený nesprávne poskytnutou zdravotnou starostlivosťou žalovanej a neeliminované riziko sa naplnilo úmrtím pacienta. Podľa § 415 OZ je každý povinný zachovávať vždy taký stupeň pozornosti, ktorý vzhľadom ku konkrétnej časovej a miestnej situácii možno po ňom požadovať, a ktorý je spôsobilý zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na živote (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 618/2001). Preto nevykonaním včasnej lumbálnej punkcie (t.j. neposkytnutím zdravotnej starostlivosti žalovanou správne) nedošlo k zamedzeniu rizika úmrtia (škody na živote) otca žalobkyne, ktorý zomrel, čím boli naplnené všetky atribúty zodpovednostného vzťahu, vrátane príčinnej súvislosti.

24. Po žalovanej (v rukách ktorej je život pacienta, ktorý má zachrániť) je spravodlivé požadovať, že bude pri liečbe postupovať lege artis, čím si splní aspoň základnú povinnosť predchádzať škodám na živote a zdraví, pretože za jej porušenie nutne musí niesť zodpovednosť, pokiaľ medicínsky následok správneho postupu mohol mať vplyv na vývoj poruchy zdravia (ktorá skutočnosť bola v danom prípade znaleckým dokazovaním preukázaná). Poskytovanie zdravotnej starostlivosti má byť tiež adekvátne individuálnym okolnostiam prípadu, čo v danom prípade znamenalo prihliadnúť na vek otca žalobkyne, jeho komplexný zdravotný stav a dovtedajšie diagnózy, progresiu neurologických príznakov i zhoršujúce sa životné funkcie (došlo k preloženiu pacienta z interného oddelenia na oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny). Ak u takéhoto pacienta malo vyplynúť podozrenie na neuroinfekciu už dňa 23.2.2007 a za účelom ďalšej diferenciálnej diagnostiky mala byť vykonaná lumbálna punkcia, k čomu

došlo až 26.2.2007, ide o neakceptovateľnú dĺžku postupu non lege artis z hľadiska záchrany života a predídania úmrtia otca žalobkyne.

25. Ústava Slovenskej republiky v čl. 40 garantuje každej fyzickej osobe právo na ochranu zdravia, a preto zásah do ústavou chránenej hodnoty sa prirodzene musí spájať s náležitou ústavne garantovanou ochranou tejto hodnoty. Neoprávnený zásah do práva na ochranu zdravia, nekonaním lege artis, predstavuje fatálne zlyhanie, ktoré je v rozpore s poslaním subjektu, ktorého podstatou činnosti je vyliečenie z choroby, záchrana života a zabránenie vzniku zdravotných komplikácií. Vzhľadom na to, že medicínsky následok postupu non lege artis mohol byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia pacienta, nemohla byť vylúčená zodpovednosť žalovanej ako zdravotného zariadenia (skutočnosť, že následok postupu nemusel byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia, nepredstavuje vylúčenie zodpovednosti za nesprávny medicínsky postup).

26. S poukazom na uvedené odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru o preukázaní protiprávneho (neoprávneného) zásahu, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, vrátane príčinnej súvislosti, objektívne spôsobilého ohroziť alebo narušiť osobnosť fyzickej osoby.

27. V podrobnostiach odvolací súd poukazuje na závery obsiahnuté vo svojom uznesení zo dňa 31.1.2017, č.k. 10Co/26/2016-244 v predmetnej veci.

28. Pokiaľ sa týkalo výšky nemajetkovej ujmy, tak súd prvej inštancie vo vzťahu k výške uplatňovaných nárokov zistil v dostatočnom rozsahu skutočností rozhodné pre meritórne rozhodnutie, prihliadol na zákonom stanovené kritériá priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď citovej ujme sa vyrovná len málokterý emočný zážitok, preto jeho vnímanie a prejavy, hoci sú individuálne, možno dôvodne predvídať a správne určil aj výšku tejto nemajetkovej ujmy, ktorá je predmetom voľnej úvahy súdu. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Súd správne prihliadol okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného, primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. statusu obeť, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti, keď uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd, nesmie však byť zjavne nepríjemná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine. Ústavný súd ČR konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (porov. sp. zn. I.ÚS 2844/2014). Vzhľadom na uvedenú požiadavku odvolací súd príkladmo uvádza, že rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/19/2017 bola plnoletému synovi priznaná suma 17.000 eur a plnoletej dcére 20.000 eur, v zmysle rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn. 19C/96/2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/909/2015 bola nepľnoletej dcére priznaná nemajetková ujma 35.000 eur, rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 9C/45/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/137/2017 bola plnoletým deťom priznaná nemajetková ujma po 20.000 eur, rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 8C/103/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/171/2012 bola deťom priznaná nemajetková ujma po 15.000 eur, rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 10C/94/2014 bola plnoletému synovi priznaná nemajetková ujma 15.000 eur, rozsudkom Okresného súdu Skalica sp. zn. 7C/3/2018 bola plnoletým deťom priznaná nemajetková ujma každému po 10.000 eur, rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 9C/174/2015 bola plnoletému synovi priznaná nemajetková ujma v sume 17.000 eur.

29. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie priznal žalobkyňi primeranú výšku nemajetkovej ujmy v sume 19.000 eur, keď priznaním nemajetkovej ujmy v tejto výške dôjde k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobkyne. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti, kde súd podrobne odôvodnil priznanie nemajetkovej ujmy v tejto výške, pričom jeho záverom nemožno nič vytknúť.

30. Odvolací súd poukazuje i na závery súdu prvej inštancie obsiahnuté v rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 4. júla 2019, č.k. 5C/30/2009-384 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 29. septembra 2020, č.k. 23Co/168/2019-459, ktorým bola matke žalobkyne priznaná nemajetková ujma v sume 30.000 eur a jej sestre 18.000 eur, aj keď sa jednalo o rovnaký skutkový základ uplatňovaných nárokov.

31. K námietke žalovanej, že v predmetnom konaní bola žalobkyňa priznaná nemajetková ujma v sume 19.000 eur a v konaní pod sp. zn. 5C/30/2009 bola jej sestre priznaná nemajetková ujma 18.000 eur, odvolací súd udáva, že táto námietka nie je dôvodnou, keď bolo potrebné prihliadnuť na to, že žalobkyňa narozdiel od svojej sestry zostala bývať so svojou matkou, ktorá ako manželka nebohého utrpela najviac, a teda žalobkyňa jej musela byť nápomocná, na základe čoho bolo (je) jej strádanie vyššie, s prihliadnutím na bývanie v spoločnej domácnosti, v ktorej býval zomrelý pred svojou smrťou.

32. Za správny považoval odvolací súd i rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku o nároku na náhradu trov konania strán, keď i v tejto časti súd svoje rozhodnutie dostatočným spôsobom odôvodnil, prečo postupoval podľa ust. § 255 ods. 2 CSP, ktoré závery možno považovať za správne a rovnako odôvodnil i aplikáciu ust. § 257 CSP, keď bolo potrebné prihliadnuť na to, že obdobne o nároku na náhradu trov konania rozhodol i odvolací súd v rozsudku zo dňa 29. septembra 2020, č.k. 23Co/168/2019-459, kde žalujúcou stranou bola matka a sestra žalobkyne.

33. Za správny bolo potrebné považovať rozsudok súdu prvej inštancie i v časti výroku o nároku na náhradu trov konania štátu, pričom odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku v tejto časti (body 98. a 99.).

34. Ďalšie argumenty strán odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, keď i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzanými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/2004, III.ÚS 209/2004, II.ÚS 200/2009 a pod.). Na ďalšiu argumentáciu strán, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie veci a zachádzajúcu do zbytočných podrobností, s ktorou sa už vypořiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia prvoinštančný súd, teda odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

35. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., III., IV. a V. postupom podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

36. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnej žalobkyne priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

37. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).